

[Log ind](#)[Annoncering](#)[Om Modkraft](#)[Stillinger på ModkraftKlub](#)[MedkraftPrivatlivspolitik](#)[Skrivevejledning](#)[Kontakt](#)[Bliv bruger](#) **Announce**

MODKRAFTS REDAKTION ER PÅ SOMMERFERIE

I juli måned holder redaktionen ferie, og nyheds- og baggrundssektionen er i dvale, indtil august, hvor vi igen er tilbage. Savner du os, så bliver blogsene opdateret, som de plejer, ligesom vores Facebook fortsætter i en sommerversion hele måneden.

MODKRAFT

[Modkraft](#)

[Steen Gottlieb](#)

14

[Enhedslistens strategi ... er nationalistisk, og partiet er derved afmægtigt parkeret i en blindgyde](#)

[Liv Rolf Mertz](#)

[Gæsteblogger Lene Tymoshenko rapporterer: Det venstreradikale husprojekt Rigaer94 i Berlin-Friedrichshain er fortsat under belejring af politiet.](#)

[MNyheder](#)[Debat & Blogs](#)[Magasin](#)[Foto](#)[Kalender](#)[Biblioteket](#)

[ModKultur](#) Refleksioner i den levende kultur

Anmeldelse

19. maj 2016 - 15:41

Anmeldelse: En syngende lussing til forbrugersamfundet

Foto: Gyldendal

Erlend Loe var heldigvis ikke færdig med Andreas Doppler, og han har til denne anmelders udelte begejstring skrevet et tredje bind om Dopplers forsøg på at finde en mening med den måde, vi indretter vores verden på og sin egen plads i samme.

45

Like

- [print](#)
- [facebook](#)
- [twitter](#)
- [rss](#)
- [Medkraft](#)

Af Maria Nielsen

Doppler er tilbage. Tilbage fra skoven, tilbage i en civilisation, hvor han ikke længere føler sig hjemme, tilbage i et samfund, som stak af fra hans virkelighed, mens han vandrede i de norske og svenske skove med sin elg Bongo og røg hash med sin veninde Maj Britt.

Doppler vender tilbage til civilisationen i en tro på, at han stadig har en plads i den familie han forlod og det samfund han havde brug for en pause fra, og det går, vanen tro, ikke stille for sig.

Velkommen til endnu en omgang satirisk samfundskritik.

Dopplers skrøbelige familieidyl

Vi starter langt ude i de norske fjelde, hvor vi møder Doppler og elgen Bongo på deres vandring gennem det norske landskab.

Her rammer savnet af familien Doppler, og han beslutter derfor endelig at vende hjem til Oslo og genoptage det liv, han forlod til fordel for skoven og elgen. Bongo efterlader han på en elgfarm, og herefter nærmer han sig langsomt sit forhenværende liv.

Det skal dog vise sig at blive sværere, end Doppler havde forventet, for hans hus er blevet malet blå *på en måde, der antydede en tyrkertro på såvel egen fortræffelighed som samfundets bærende finansielle institutioner og strukturer*. Det varsler skidt.

Ind er flyttet en Egil Hegel, og Doppler må nu på snedigste vis presse denne ressourcestærke, vellønnede og løbetrænende indtrænger ud for at genvinde sin plads hos familien, hvilket lykkes. Her starter Dopplers kvaler, for nu er rammerne for det gode liv, som han længtes efter, på plads. Nu skal de blot udfyldes.

Det meningsløse helvede

Men hvad fanden er egentlig det gode liv? Eller snarere, hvad er det meningsfulde liv?

Doppler slår sig i en periode til tåls med at være hjemmegående husfar, der tilbereder mad fra '70-erne med pølser som den overvejende ingrediens, men i en diskurs, hvor det forventes at man bidrager økonomisk, bliver dette i længden en utilfredsstillende oplevelse.

Han prøver at være ægtemand, men tynges af en skyldfølelse over ikke at være i stand til at levere, hvad der forventes. Han prøver at være far for sine børn, men de mister hurtigt tilliden til ham og hans rolle som far, fordi han tager afstand fra deres kompetente interesser og måde at leve deres liv på. Tilbage er sønnens kanin i kælderens, som Doppler i nogen tid finder trøst ved, indtil også denne vender ham ryggen.

Solveigs forbandede grødomrører

Dopplers søgen efter meningen med tilværelsen fortsætter.

Det ene øjeblik må meningen være at ligge på sofaen og se tv hele dagen, det næste øjeblik må meningen være at se på rumper på internettet.

Eller er meningen med tilværelsen mon at skille sig af med alle de materielle ting, der betyder allermest, for dermed at frigøre sig fra kapitalismen, forbrugerismen og den håbløse spiral, hvor man tjener penge for at købe, for at tjene flere penge for at købe endnu mere?

Familiens dyre danske designsofå, som har kostet så meget, at selv ikke de 50 % den blev købt til er noget man ønsker tale om, og den automatiske, og i følge Doppler fuldstændig latterlige, grødomrører bliver slæbt til et stort arrangeret bål i et forsøg på endelig at sætte sig selv og sin familie fri, selvfølgelig uden den ønskede virkning.

Derefter ser Doppler sig nødsaget til at forlade landet for ad omveje at blive pornostjerne i København, for når alt andet har mistet sin mening, kan det vel være lige meget, hvad man så bruger sit liv på?

Potlacht

Doppler er ikke umiddelbart en særlig fed fyr.

Til tider er han ligefrem et røvhul, der flygter fra sit ansvar for de valg han har truffet; holder mest af sine børn, når de helt traumatiserede over hans tilbagevenden holder op med at tale, og når han i ren jalousi vælger at ødelægge sin ekskone Solveigs nye forhold og lykkes for at få sin plads i familien tilbage.

Men Doppler er også en mand, der ikke er i stand til at finde tilbage til de værdier, han tidligere forlod til fordel for skoven, han er blevet væk fra sit gamle jeg og forsøger at kæmpe sig tilbage til en position, der engang var tryk og meningsfyldt. Hvor han havde en klart defineret rolle og et

klart defineret formål med sit liv.

Det mest interessante ved Doppler er dog ikke så meget det ovenstående, som det faktum, at han i en flerårig periode har været isoleret fra samfundets forbrugeriske diskurs, kommer tilbage, og finder det hele så fjernt fra, hvad man har behov for som menneske, at han ikke længere formår at eksistere i det.

Han stiller de spørgsmål, som vi alle sammen burde stille os, hver gang vi overvejer hvorvidt vi har brug for en ny dims: Hvad fanden skal vi egentlig bruge den til? Er den virkelig nødvendig for opretholdelsen af vores liv?

Her bliver Erlend Loe i sit satiriske billede virkelig bidende. Doppler beslutter sig nemlig for at destruere sin kone Solveigs automatiske grødomrører, som hun har fået i gave af den kompetente Egil Hegel. Dette skal foregå ved en begivenhed, som Doppler er blevet inspireret til i et tv-program, det mest meningsfyldte, han længe har været vidne til.

En gruppe indianere havde et fænomen, de kaldte Potlacht, hvilket gik ud på at destruere de materielle ting, man skattede allerhøjest, for herigennem at vise sig åndeligt overlegen og uafhængig, og selvfølgelig skal den skammelig dyre designsofa, datterens pc, naboens mobil og endelig Solveigs grødomrører destrueres ved en sådan begivenhed.

Det ender i det rene drama, hvor Egil Hegel heroisk får reddet Solveigs grødomrører fra flammernes gab, mens Doppler kommer under psykiatrisk observation og får tilkendt en bøde. Det er den virkelighed vi lever i.

Grødomrøberen bliver et symbol på kærlighed, hengivenhed og omsorg, mens destruktoren af fuldstændigt ligeGYldige køkkenredskaber ses som et tegn på psykisk ustabilitet. Denne anmelder medgiver, at Doppler kan virke rimeligt psykisk ustabil, men i det mindste er han reflekteret over, hvor stor en betydning materielle goder skal have i sit liv.

I modsætning til sin ekskone og dennes nye kæreste, der ureflekteret erhverver sig stadig flere stadig mere ubrugelige genstande, for de fleste mennesker er vel i stand til at røre i deres egen grød?

De kompetente børn

Bidende bliver Erlend Loe også i sin beskrivelse af Dopplers syn på børnene.

De er så målrettede og kompetente, at han ikke kan holde dem ud. Datteren studerer medicin og vil læse videre til psykiater, og sønnen på 8 har lærer sig portugisisk og bruger tiden på at læse brasilianske aviser og med stor entusiasme følge med i det forestående lokalvalg på trods af Dopplers forsøg på at stikke ham *En Verdensomsejling Under Havet*.

Doppler kan ikke holde det ud. Han kan ikke holde den tanke ud, at han på et tidspunkt skal føle sig forstået af sin datter, han kan ikke holde ud at se sønnen gå op på sit værelse og læse brasilianske aviser.

Hvor blev retten til at være et ganske almindeligt menneske af? Hvorfor skal alting være så målrettet og kompetent? Hvornår er der plads til bare at være menneske og pjække fra skole, nyde tilværelsen fordi den er der, være barn, fordi det passer til eens alder og fordi man i øvrigt har lyst til at lege og give slip på sig selv? Doppler ser sig derfor nødsaget til at overbevise sin datter om, at hun er et æble. Herefter ophører hendes kommunikation med ham.

Nødløgn ved tab af mening med livet

Doppler kan ikke leve op til de krav, der stilles til ham i samfundet og kan heller ikke længere se meningen med at gøre det.

Han erfarer i samtaler med mennesker, at målestokken for, hvornår noget er godt er, når det er ekstraordinært. Menneskets viden og erfaringer har ikke længere en værdi i sig selv, og han finder sig selv bladrende i Norges Lover, hvori den norske stat omsorgsfuldt tager hensyn til alle uhensigtsmæssigheder. Her finder Doppler frem til, at der bør være en ny lov; *Lov om nødløgn ved tab af mening med livet*.

Enden på verden som vi kender den beskriver særdeles humoristisk og satirisk, hvordan vi har fået indrettet et samfund, som færre og færre kan holde ud at leve i; hvor menneskets værdi overskygges af menneskets præstation; hvor den enkeltes livskvalitet måles i succes og antallet af kostbare og mere eller mindre ubrugelige genstande i hjemmet. Således lykkes det endnu engang Erlend Loe at få sine læsere til at reflektere over, hvordan man ønsker at leve, samt hvilke værdier der egentlig er de væsentlige.

Dopplers ansvar for sig selv

Men Erlend Loe sætter ikke kun sin hovedperson helt fri.

Han konfronterer ham også med, at det ikke er ligeGYldigt, hvordan vi bruger os selv og vores liv. At man ikke nødvendigvis kan give fuldstændig slip på sig selv uden også at miste sig selv i processen.

Der er en grund til, at Doppler prøver at overbevise datteren om, at hun er et æble. Man kan ikke blive ved med at give af sig selv. Til sidst er man kun et fattigt æbleskrog. Meget lommefilosofisk, men ikke desto mindre er det den tilstand Doppler befinder sig selv i, efter sin længerevarende ansættelse som pornostjerne i København.

Det var ikke hans ønske, det var ikke hans drøm, det var ikke det, han ønskede for sig selv, men det var det, der var muligt på det tidspunkt. Derfor må han også til sidst tage konsekvensen og gøre noget andet. Hvad dette er, må I selv gætte jer til eller læse jer frem til.

En humoristisk lussing til forbrugersamfundet

Erlend Loe formår at behandle tunge eksistentielle temaer med en lethed og humor, som gør læsningen af *Enden på verden som vi kender den* til en fornøjelse og formår ligeledes på kærlig og respektfuld vis at udstille, hvilke konsekvenser vores valg har for den måde vi kan leve på, samt hvordan vi kan forholde os til hinanden som mennesker.

Det interessante ved *Enden på verden som vi kender den*, er kontrasten mellem velfærdssamfundet, hvor statens fornemteste opgave er at sørge

for at så mange individer i samfundet som muligt skulle opnå et så godt liv som muligt, til konkurrencestatens paradigme om, at alle skal opnå så meget som muligt.

Dette er måske grunden til titlen, for Doppler repræsenterer i vid udstrækning den generation, der har været med til at kæmpe for velfærdssamfundet, og han vælger at træde ud af det i den periode, hvor konkurrencestatens indflydelse bliver stadig større.

Da han kommer tilbage, kan han længere genkende sig selv i det, han møder, og meningen med livet forsvinder for ham. Verden som han kendte den, forsvinder for ham.

Det er nok på sin plads at indrømme, at denne anmelder ret godt kan lide Erlend Loe og hans skøre univers, og i forlængelse af dette, må hun også indrømme, at selvom begyndelsen på *Enden på verden som vi kender den* er skrubsjør og til tider ganske grænseoverskridende og tågrummende, er bogen overordnet set utrolig underholdende, men også knivskarp i sin kritik af den verden, vi har fået skabt.

Man kunne tro, at en treer om Doppler var mere end der var materiale til, men Erlend Loe formår også denne gang at løfte historien op på niveau med den første historie om Doppler og stiller igen de spørgsmål, der ikke kan stilles for mange gange.

Titel: Enden på verden som vi kender den

Skribent: Erlend Loe

Udgivet: 2/2 2016

Forlag: Gyldendal

Pris: 299,95 kr

Antal sider: 276

Redaktion: [Modkultur](#)

Emneord: [boganmeldelse](#)

Tak fordi du bruger Modkraft.

Vi håber du har læst noget interessant eller oplysende.

Du kan støtte Modkraft via MobilePay: **50 37 84 96**

Annonce

Nyheder

Gitte M. Rasmussen
Roskilde Festival
2 dage

[Vi talte med fire pantsamlere om at arbejde på Roskilde](#)

Peter Kenworthy
Kommentar
4 dage

[Brexit handler om protest, frygt og politisk elite](#)

Gitte M. Rasmussen
Roskilde Festival
4 dage

[35 tons overskudsmad fra Roskildes madboder sendes videre](#)

Mikkel Skov Petersen
Roskilde festival
4 dage

[Veteranernes effektive højhastighedslarm: Slayer på Arena](#)

Jan Nielsen
Retssag
5 dage

[Tidligere løjtnant skal betale en halv milliard i erstatning for mordet på Victor Jara](#)

Gitte M. Rasmussen
Roskilde Festival
5 dage

[Reykjaviks døtre: »We wanna be loud, we wanna be political!«](#)

Debat

[Steen Gottlieb](#)

3 dage

14

[”Ud af EU”: handlingslammende nationalisme.](#)

[Liv Rolf Mertz](#)

4 dage

[”For flere risikozoner, utæmmelige projekter og et solidarisk kvarter!!!”](#)

[Erik Christense...](#)

4 dage

[Hvad kan vi lære af den schweiziske folkeafstemning om basisindkomst?](#)

[Astrid Vang Han...](#)

5 dage

3

[Alternativet til EU](#)

[Rina Ronja Kari](#)

6 dage

8

[Drop illusionerne! EU kan ikke forandres indefra](#)

[Rina Ronja Kari](#)

6 dage

[Drop illusionerne! EU kan ikke forandres indefra.](#)

Magasin

Mikkel Skov Petersen

Roskilde Festival

2 dage

[Med hippiefar på guitareventyr: Neil Young på Orange](#)

Mikkel Skov Petersen

Anmeldelse

3 dage

[Legesyg uglemetal: Kvelertak på Avalon](#)

Karen Helveg Petersen

Politisk økonomi

4 dage

[BNP: Giver vækstbegrebet nogen mening?](#)

Eskil Andreas Halberg

Anmeldelse

5 dage

[Anmeldelse: hyldest til lediggangen](#)

Sune Køter
Mindeord
6 dage

[Mindeord: Samuel levede der, hvor det hele skete](#)

Helga Lützen
Mindeord
6 dage

[Mindeord: Kampen fortsætter, Samuel](#)

Annonce

MODKRAFTS REDAKTION ER PÅ SOMMERFERIE

I juli måned holder redaktionen ferie, og nyheds- og baggrundssektionen er i dvale, indtil august, hvor vi igen er tilbage. Savner du os, så bliver blogsene opdateret, som de plejer, ligesom vores Facebook fortsætter i en sommerversion hele måneden.

MODKRAFT

Modkraft.dk · c/o Mediebureauet Monsun
Nørrebrogade 5 C, 1. sal · 2200 København N
3539 7331 · redaktion@modkraft.dk

Drevet af [Mediebureauet Monsun](#)

Mest Læste Artikler
5 dage

[Tidligere løjtnant skal betale en halv milliard i erstatning for mordet på Victor Jara](#)

2 dage

[Vi talte med fire pantsamlere om at arbejde på Roskilde](#)

5 dage

[Reykjaviks dotre: »We wanna be loud, we wanna be political!«](#)

6 dage

[Mindeord: Samuel levede der, hvor det hele skete](#)

2 dage

[Med hippiefar på guitareventyr: Neil Young på Orange](#)

5 dage

[Anmeldelse: hyldest til lediggangen](#)

6 dage

[Mindeord: Kampen fortsætter, Samuel](#)

4 dage

[BNP: Giver vækstbegrebet nogen mening?](#)

Mest Læste Blogs
6 dage

[Drop illusionerne! EU kan ikke forandres indefra](#)

5 dage

[Alternativet til EU](#)

3 dage

["Ud af EU": handlingslammende nationalisme.](#)

4 dage

["For flere risikozoner, utæmmelige projekter og et solidarisk kvarter!!!"](#)

4 dage

[Hvad kan vi lære af den schweiziske folkeafstemning om basisindkomst?](#)

6 dage

[Drop illusionerne! EU kan ikke forandres indefra.](#)